

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

1999. november 2.

VI. évfolyam, 37. szám

te ch n i k a

SZIGORÚAN ELLENŐRZÖTT ÁTJÁRÓK

8-9. OLDAL

www.comptech.hu

LG FLATRON

LG

www.lge.co.kr

Tel.: 455-6060

23 900 Ft
16 900 Ft + ÁFA

Díjeső után áreső!

Keresse a Stylus család legkisebb tagját
fantasztikus áron a szaküzletekben!

EPSON Stylus Color 300

EPSON Stylus Color 460

- 720 DPI
- Kiváló minőség
kedvező áron

21 000 Ft

ÚJDONSÁGOK

BEVEZETŐ,
AKCIÓS ÁRAK

Kizárólagos importőr

Fax: 06 (23) 417 310

UPE
Kft. trade Co.

EPSON Stylus Color 660

- 1440 DPI
- Csúcsmínőségű
nyomatás,
egyszerű
kezelhetőség

25 000 Ft

EPSON

Az Intel, az Intel Inside embléma és a Pentium az Intel Corporation bejegyzett védjegye a Celeron az Intel Corporation védjegye.

DDB

Hogyan lehet egy apróság óriási?

Egyszerűen. Akár egy kis hangya, a Compaq Armada notebookok is méretüket meghazudtoló teljesítményekre képesek. A Compaq Armada-család legújabb tagjai már akár 1,5 kg-nyi tömegben nyújtják azt a tudást és funkcionalitást, amit eddig csak korszerű asztali gépektől várhattunk el. A súly és a méret csökkent, a Compaqtól megszokott magas színvonal viszont maradt, így ezeket a gépeket is a minőség, megbízhatóság, a legújabb fejlesztések és a bővíthetőség jellemzi. Vagyis technológiailag „nehéz fiúk” maradtak, csak lejjebb mentek néhány súlycsoporttal. További információ a www.compaq.hu címen vagy zöld számunkon: **06-80-COMPAQ (266-727, 206-720)**.

ARMADA E700

5.1 cm / 3.9 kg
Mobile Intel® Pentium® II processzor
400 MHz; 128 MB SDRAM (320 MB-ra bővíthető);
14 GB SMART merevlemez; 14.1" TFT (XGA) kijelző;
1.44 MB floppy és DVD-ROM; Lion akkumulátor és
AC adapter; Premier Sound hangrendszer beépített hang-
szórókkal; dual MultiBay periféria bővítésekhez; normál
méretű billentyűzet 4 programozható billentyűvel; Compaq
Easy-Point eger; Windows 95 vagy NT Workstation; soros /
párhuzamos billentyűzet és eger port; sztereo multimédia
ki- és bemenetek, külső monitor- és docking-csatlakozás,
3 év garancia, megvásárolható CarePaq garancia-kibővítés

ARMADA M700

2.8 cm / 2.0 kg
Mobile Intel® Pentium® II processzor
366 MHz v. 400 MHz; 64 MB SDRAM (288 MB-ra bőví-
thető); 6.4 v. 10 GB SMART merevlemez; 13.3" v. 14.1"
TFT (XGA) kijelző; 1.44 MB floppy és 2x4xCD-ROM v.
DVD-ROM; Lion akkumulátor és AC adapter; Premier
Sound hangrendszer beépített hangszórókkal; normál
méretű billentyűzet 4 programozható billentyűvel; Compaq
Easy-Point eger; Windows 95 vagy NT Workstation; soros /
párhuzamos billentyűzet és eger port; sztereo multimédia
ki- és bemenetek, külső monitor- és docking-csatlakozás,
3 év garancia, megvásárolható CarePaq garancia-kibővítés

ARMADA M300

2.4 cm / 1.4 kg
Mobile Intel® Pentium® II processzor
333 MHz v. Mobile Intel® Celeron™ processzor 333 MHz;
64 MB SDRAM (128 MB-ra bővíthető); 4.3 v. 6.4 GB
SMART merevlemez; 11.3" TFT (SVGA) kijelző; 1.44 MB
floppy (külső); Lion akkumulátor és AC adapter; Premier
Sound hangrendszer beépített hangszórókkal; opcionálisan
CD-ROM v. DVD-ROM bővítés; Compaq Touchpad
eger; Windows 95 vagy NT Workstation; soros/párhuzamos
billentyűzet és eger port; sztereo multimédia ki- és beme-
netek, külső monitor- és docking-csatlakozás, 1 év garan-
cia, megvásárolható CarePaq garancia-kibővítés

COMPAQ

ÓLÓM HELYETT chipek

► (Munkatársunktól) Elsősorban a szakma számára volt tanulságos a Budapesti Vásárcsopontban hagyományosan PRINTEXPO néven a múlt héten megrendezett 8. Nemzetközi Nyomdaipari Szakkiallítás. Akik még emlékeznek a hajdani ólomzagu nyomdák-

újdonságait. Szebbek, nagyobbak, látványosabbak voltak a standok és a látogatók száma is meghaladta tavalyit.

Képink előterében a világhírű heidelberg gépek láthatók, jobbról a Cofinex Hungary standja: ehhez a céghez a jó nevű békcécsabai Kner Nyomda és a kecskeméti Petőfi Nyomda tartozik.

MATÁVNET kedvezmények

► (Munkatársunktól) A MATÁVNet legújabb kedvezményeiről tájékoztatta a múlt héten, Budapesten a sajtó képviselőit Vince Mátvás, a cég ügyvezető igazgatója. Eszerint november 3-ától a MATÁVNet is meghirdeti úgynevezett Internet+PC akcióját. Az ügyfelek Albacom Activa számítógépekhez juthatnak hozzá, a kezdrészlet befizetése után azonnal, a fennmaradó összeget két évben keresztül kell havi részletekben törleszteni. Ebben az esetben a komputer mellé a 20 évrányi elérést biztosító Hobbis csomag jár.

Mások inkább az egyszerű kedvezményeket kedvelik, ők egyéves Hobbis, illetve fél vagy egész éves Profi csomag vásárlásakor Albacom Standard számítógépet vásárolhatnak kedvezményesen, az előfizetési díjjal csökkentett áron. Azok részére, akik már rendelkeznek számítógéppel, ám nem csatlakoztak még a világhálóra, kedvezményes modemakciót hirdet a MATÁVNet november 8-ától. A Profi csomag megrendelői fél- vagy egyéves előrés vásárlásakor kérhetik a modemet, aminek az árát a cég levonja az előfizetés díjából.

HÁROMEZRET KÖLTÜNK évente

► (Munkatársunktól) A Carnation Consulting stratégiai internet tanácsadó legutolsó kutatása a magyar elektronikus kereskedelem állapotát és jövőbeli fejlődési lehetőségeit vizsgálta. Eszerint megállapítható, hogy a hazai elektronikus kiskereskedelem fejlődése az elmúlt fél évben felgyorsult, de még nem bonyolult jelentős forgalmat. A jelenlegi e-commerce alkalmazások két részre oszthatók. Az első csoportba tartoznak a kisebb bevételű, kevésbé átgondolt megvalósítású site-ok. Ezek átlagosan havi 10–20 000 forint forgalmat bonyolítanak, ilyenek például a csak marketing/PR céljal

létrehozott virtuális boltok. A másik csoportba sorolhatók a nagyobb forgalmú, átgondoltabb, vagy már bevezetett site-ok, amelyek havi forgalma 3–400 000 Ft-ra tehető.

A nemzetközi trendeknek megfelelően Magyarországon is a könyvek, CD-k és számítástechnikai cikkek forgalmazói vannak jelen az e-piacon legnagyobb számban. Jelenleg éves szinten a vásárlók átlagosan háromezer forintot költenek online vásárlásra.

enter

A BIRODALOM VISSZAVÁG

Október 25-én az Intel – meglepés bár, de törve nem – bemutatta új processzorait, amelyek a Coppermine névre hallgatnak. Önmagában ez nem is lenne igazán érdekes – megszokhattuk, hogy Moore törvényével összhangban a cég, mint a világ legnagyobb CPU gyára, egyre gyakrabban jelenti be újabb és újabb processzorait.

Mégis, ez a mostani premier eltér a megszokottól: érdekes módon az Intel még nem rendelkezik olyan lapkakészlettel, amely igazán támogatná a Coppermine-t. Ebben az évben – fennállása óta gyakorlatilag először – az Intel nem képes tartani a saját maga által megadott határidőket, sőt kénytelen egyre-másra visszahívni már bejelentett termékeit. Így van ez a nagycépekbe szánt Xeon processzorokkal, melyek nem igazán hajlandók együttműködni, ha nyolcan vannak, így van a Coppermine-al, amely most kicsit késve jelent meg, és – a legnagyobb fiaskó – az új processzor számára tervezett Camino lapkakészlettel is. Ez utóbbit már le is szállították, mire kiderült a hiba.

Mi lehet mindezek oka? A választ gyakorlatilag egyetlen szóban össze lehet foglalni: Athlon. Ez a konkurens AMD processzora. Azé az AMD-é, amelyik hosszú éveken át másodikhegedű szerepet töltött be az Intel mellett. Bár mennyit nőtt is az AMD részesedése az olcsóbb processzorok piacán, az Intel mindig is magának tudhatta a „leggyorsabb” címet – és ezzel együtt a piacvezető szerepet ott, ahol a sebesség fontosabb volt az árnál. Az Athlonnal véget ért az „Intel a leggyorsabb” időszak.

Egyelőre úgy tűnik, az AMD előnyben, de mi lesz a verseny vége? Ne írjuk meg le az Intel. Remélhetőleg nem gazdasági erőfölényét, hanem a technológiai lehetőségeket kihasználva próbál majd nyerni. És ez nekünk, felhasználóknak is csak jó lesz.

Rosta Gábor

COMPUTER

A Népszabadság informatikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► Lapalaptól: Person Art Kft. ► A szerkesztőbizottság elnöke: LŐNYAI LÁSZLÓ ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztő: TÓTH IBOLYA ► Munkatársak: DUJCSIK MARIANN, FÜLÖP NORBERT, GECSÉ MARIANN, ROSTA GÁBOR, SZABÓ GABRIELLA ► Címlet: BATHA-HORVÁTH ► Kiadja a Népszabadság Résegyvetőnyárság ► Felelős kiadó: LENGYELL L. LÁSZLÓ ▼ Fenntartói ► Szerkesztőség és reklámredakció: Person Art Kommunikációs Ügynökség 1141 Budapest, Komárcsy utca 5-7 ► Operatív igazgató: PANDA ÁKOS ► Hirdetési igazgató: SZÜDI ÁGNES ► weboldalon: KOVÁCS GERGELY ► Telefon: 469-3030, Fax: 469-3040 ► E-mail: comptech@comptech.hu ► Compuserver: 100324.654 ► Törlelés, tipográfia: Person Art ► Nyomtatás: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

EMELKEDŐ PC-ÁRAK

► (*Edupage-Los Angeles Times*) Aszámítógépgyártók az alkatrészhiány miatt valószínűleg jelentős áremelésre kényszerülnek a karácsonyi szezonban. A világ chipgyártásának 12–15 százalékát adó Tajvanban történt földrengés a személyi számítógépek árait akár 20 százalékkal is megnövelheti – most a chip ára a költség 5–7 százaléka, de őszre ez az arány elérheti a költség 10 százalékát. A gyártók eközben kifogytak a költségcsökkentési ötletekből, így kénytelenek lesznek a vevőkre terhelni a különbözetet. Ráadásul folyadékkristályos monitorokból is hiány van, ami a notebookok árát befolyásolhatja.

SZÉTAPRÓZÓDIK a Linux?

► (*Edupage-New York Times*) Bár támogatói a Linuxot mint a nyílt forráskódú programok szabványát népszerűsítik, sokan aggodnak, hogy a most megjelent, pénzért kapható változatok különbségei szétaprózódáshoz vezetnek, ahogy az a Unixszal is történt. A GNU/Linux szoftvert jelenleg 22 cég – köztük a Red Hat, a Turbo Linux és a Caldera Systems – árulja, a Silicon Graphics, a VA Linux Systems és az O'Reilly &

Company pedig nemrégiben jelentette be, Debian néven dobnak piacra egy újabb Linux-verziót. A kereskedők Linux csomagjaikban a legkülönbözőbb programokat kínálják, ezért most azon vitáznak, mely nyilvános szoftvereket kellene preferálni. A megoldás reményében hozták létre a Linux Standard Base projektet, aminek célja, hogy a programok bármelyik szabványos Linux rendszerrel együttműködjenek.

FELVÁSÁROL a CA

► (*Munkatársunktól*) A Computer Associates International Inc. (CA) nemrégiben bejelentette, hogy felvásárolja a magántulajdonban levő Snare Networks Corporation. A Snare Networks Corporation specialitása a biztonsági szoftvertervezés, -fejlesztés és -alkalmazás. Az akvizícióval teljesebbé válik az eTrust,

a CA elektronikus kereskedelmi megoldása. A felvásárlás révén a CA nemcsak egy virtuális privát hálózati (VPN) technológiához

jut hozzá, hanem a kritikus adatok védelmében jártas további szakértelemhez és erőforrásokhoz is. A korábban bejelentett PLATINUM Technology International Inc. felvásárlásához hasonlóan most is számos már bevált eszközzel bővültek a CA eTrust biztonsági megoldásai.

Kaszparov nyert A VILÁG ELLEN

► (*Index-cinet*) Gari Kaszparov nyerte meg a Microsoft weboldalaán négy hónapja folyó sakkjitzmát, ahol ellenfelének következő lépését az internetezők szavazatai döntötték el. A játszma a 62. lépésben ért véget, miután az internetezők többsége a játszma feladására szavazott. A lépésekre, melyek közt sakkszakértők által javasoltak is szerepeltek, kétnaponta szavazhatott a Microsoft Gaming Zone több mint hárommillió látogatója, akik összesen mintegy 75 országból jelentkeztek be.

LASSÚ INTERNET, lassú fejlődés

► (*Edupage-E-Commerce Times*) Az elektronikus kereskedelem fejlődését hátráltatja az internet lassúsága, ami a jövőben valószínűleg csak romolhat – írja a Northeast Consulting Resources tanulmánya. Egy másik vizsgálat szerint, amelyet a Zona Research

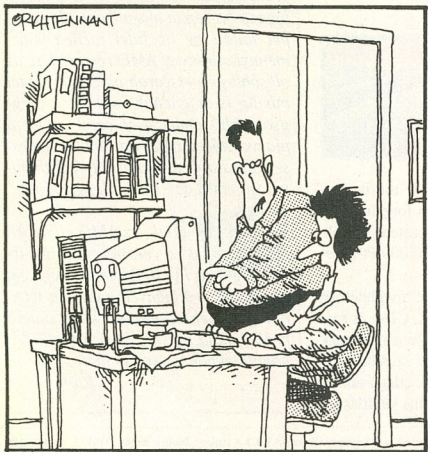
készített, a lassú letöltés dollár-milliárdokba kerül a cégeknek, ugyanis nyolc másodperces várakozás után az interneten vásárlók 33 százaléka feladja a próbálkozást, és nem vásárol. A Keatone tanácsadó cég 1996 óta vizsgálja a 40 vezető elektronikus kereskedelmi site teljesítményét, és azt tapasztalták, a gyors site-ok content distribution szolgáltatással növelik az elérési sebességet, az az oldalak mindig a legközelebbi szerverről töltődnek le a felhasználó gépére.

A VILÁG LEGNAGYOBB netcaféja

► (*MTI*) A Financieele Dagblad jelentése szerint Amsterdamban létesül a világ legnagyobb internetes kávéháza. A jövő márciustól napi 24 órán át nyitva tartó kávéházban mintegy hatszáz képernyő áll majd a vendégek rendelkezésére az interneten való szörfözéshez – olvasható a gazdasági szaklapban. A világ legnagyobb internetkávéháza jelenleg Londonban, a Victoria Stationnél működik, 400 képernyővel. Lét-rehोजia, Hazi-Ioannou görög üzletember, az Easyjet légitársaság tulajdonosa most az amsterdami kávéházzal akarja önmagát felülmúlni.

ÚJABB MICROSOFT-BT vállalkozások

► (*Edupage-Wall Street Journal*) A Microsoft és a British Telecommunications nemrégiben további közös vállalkozás elindításáról számoltak be a sajtó képviselőinek. A tervek szerint a két cég a Microsoft Windows CE operációs rendszer felhasználásával fog az internetre kapcsolható hordozható berendezéseket készíteni – a mobil telefonokhoz szánt vásárlói multimédiás szolgáltatások a nyárra várhatók. A Microsoft, amely a kézi számítógépek piacán nem tudta utólréni a 3Com Palm Computing részlegét, a társulás révén szeretné szoftvert eladni a BT partnereknek, az AT&T-nek.

WWW.SEMIC.HU

„Az első dolog, amit meg kell tanulnia az internetes tőzsdéről, hogy a meglátja a felrobbanó bombát ábrázoló ikont, az csak a számítógép csödjé, és nem az öné.”

Mindig a legfejlettebb technológia.

Nem ér ez meg naponta

egy tábla csokoládét?

Emberarcú technológia.

A Hewlett-Packard célja, hogy minden vállalkozás számára elérhetővé tegye a legfejlettebb technológiákat. Ezért fejlesztettük ki a HP Finanszírozás részletfizetési és bérleti konstrukciókat. Így Ön és munkatársai mindig a legfejlettebb technológiát és támogatást kapják, ami a hatékonyabb munkavégzést teszi lehetővé, és lépéselőnyt jelent Önnek versenytársaival szemben.

BRIO[®] PC

HP Brio BAx számítógép
Intel[®] Celeron[™] processzor 400MHz • 144 MB FDD • 4.3 GB UltraATA HDD • 32 MB SDRAM • 4 MB SIS AGP video
• HP görgős egér • mikrotorony ház • 3 év garancia • Windows 98
(Az ajánlatban szereplő modell CD-4 nem tartalmaz)

napi nettó 170 forinttól*

*A feltüntetett ár HP Finanszírozás bérleti konstrukcióban, a bemutatott modellre érvényes.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓKÉRT LÁTOGASSON EL WEBLAPUNKRA: [HTTP://WWW.HP.HU/FINANCE](http://www.hp.hu/finance) VAGY HÍVJA A HP VEVŐSZOLGÁLATOT: 382-1111

Connect Reseller Program

Intel, the Intel Inside logo and Pentium are registered trademarks and Celeron is a trademark of Intel Corporation.
Information Technologies & Systems Kft. Computerland Kft. Selectrade Computer Kft. Marker Informix Kft. Vectra Kft. HP Szakáruházz N-SYS Kft. E-Coop Kft.

1112 Budapest, Beregszász u. 103.
1035 Budapest, Vihar u. 18.
1106 Budapest, Fehér út 10.
1081 Budapest, Rákóczi út 73.
1091 Budapest, Üllői út 5-7.
1138 Budapest, Népfürdő u. 17/ff.
1091 Budapest Üllői út 81.

(209) 392-030
(1) 388-8555
(1) 264-3333
(1) 459-6070
(1) 344-4444
(1) 359-1414
(1) 217-3661

j.kopacz@mail.matav.hu
gkosa@computerland.hu
company@selectrade.hu
informix@marker.hu
rajeczkivectra.hu
n_sysn@mail.datanet.hu
kovacs@coop.hu

EGY RÁDIÓTELEFON,

ami tényleg „rádió”

**EMLÉKEZNEK
AZOKRA AZ IDŐKRE,
AMIKOR
A MOBILTELEFÓNIA
MÉG GYEREKCIPIBEN JÁRT?
MESSZE VOLT MÉG AKKOR
A 900 MHZ-ES GSM
HÁLÓZATOK KORA,
HOGY AZ 1800 MHZ-RŐL
NE IS BESZÉLJÜNK.
AMI VOLT,
AZ A 450 NMT HÁLÓZAT,
AMI – NEVÉBŐL
IS LÁTHATÓAN –
450 MHZ-ES
FREKVENCIÁN MŰKÖDIK.**

► Az első ilyen hordozható telefonok még nagyobb darabok voltak, de a miniaturizálás szerencsére ide is elért. Bevezetőként egy kis címmagyarázat. Mitől „rádióbb” ez a telefon, mint a többi? Attól az ötletől, ami valójában nagyon nyilvánvalónak tűnik, mégis a Nokia 650 az első mobil telefon, amelyben felhasználták. Ez pedig az, hogy a készülék saját beépített FM rádióval rendelkezik. Ez a készülék a csúcsmódel a finn gyártó NMT 450 MHz-es hálózatán működő telefonjai között. Ennek okán természetesen rendelkezik az összes lehetséges kényelmi szolgáltatással, ami egy ilyen kategóriájú terméktől elvárhatunk.

A külső

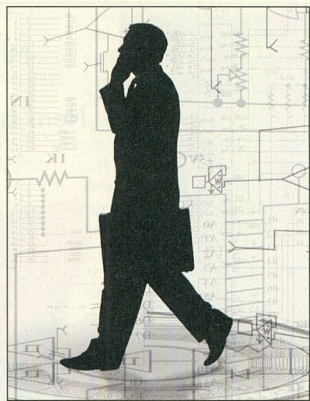
A méretek tekintetében igazán nem lehet okunk panaszra, a 136x47x30 milliméter igen impozáns az analóg rádiótelefonok között. A 190 grammos súly már nem ilyen szép eredmény, de ez részben a nagy kapacitású (1500 mAh) Li-Ion akkumulátornak is köszönhető. Sajnos a 450 MHz-es hálózat miatt az antenna igen méretes, így a Nokia kiesik a „szobatelefon” kategóriából. Ez utóbbi – kihúzható – antennának van még egy hátulrólje, ez pedig a kezelése. A prob-

léma az, hogy a kihúzott antennát csak nehezen lehet egy kézzel visszacsukni, így gyakran a beszélgetés befejezése után nyitva marad, és ezért könnyen elhajolhat, letörhet. A külső kivitel egyébként igényes, egy kis ezüstszínű díszítéssel a grafikus kijelző körül. Maga a kijelző, a telefon formája és a billentyűzet leginkább a 6000-es szériára emlékeztet.

Szolgáltatások

Aki már használt Nokia 6110-es telefont, annak szinte el se kell olvasnia a használati utasítást. A kijelző a már ismert ötosoros változat, működés közben folyamatosan jelzi a térerőt, az akku töltöttségét, illetve a két funkcióbillentyű aktuális szerepét. A – szintén Nokia-szabvány – menü érdekessége az, hogy ha egy kiválasztott menüponton tartjuk hosszabb ideig, akkor egy rövid leírás olvashatunk erről a funkcióról – akár magyarul is. A különféle kényelmi szolgáltatások között említésre méltó az úgynevezett hívócsoportok létrehozásának lehetősége. Arra is lehetőségünk van, hogy megadjuk, most éppen mely csoportok tagjai érhetnek el bennünket, így például egy tárgyaláson csak a főnökünk számára vagyunk „othon”. A Nokia 6110-es tulajdonságainak az előzőknél ismerős lehet még a különböző profilok definiálásának lehetősége is. Ezzel a funkcióval megszabhatjuk, hogy egy adott helyzetben (például szabad téren, otthon, vagy tárgyaláson) milyen módon jelezzon a telefon – hangosan, vagy inkább diszkréten.

Ha már a csengésnél tartunk, azok számára, akik szeretnek minél egyedibb csengőhangot kiválasztani, a telefon 35 különféle dallamot tud, ezenfelül pedig egy dallamot letölthetünk a szolgáltatótól – ha támogatja ezt a funkciót. A hangerőt egyébként hat fokozatban állíthatjuk, és a megfelelő akkumulátor használatával lehetőség van a rezgéses hívásjelzésre is. A telefonkönyvben maximálisan 200 nevet és számot tárolhatunk. Lehetőség van úgynevezett gyorsrészcsázásra is, amikor a tíz leggyakrabban használt nevet egy-egy billentyűhöz rendeljük hozzá. Ezután az adott gomb hosszabb nyomvatartásával egyszerűen felhívhatjuk az illetőt. Az már szinte természetes, hogy a Nokia 650-es készülék képes rövid szöveges üzenetek (SMS) küldésére, illetve fogadására is, valamint támogatja a hívószám-azono-

sítást. Ha ez utóbbi telefonszám szerepel a memóriában, akkor a telefon a szám helyett a telefonkönyvben tárolt nevet jeleníti meg. Ugyanígy általánosnak mondható a hívását-irányítás lehetősége is, ezzel megadhatjuk, hogy telefonunk a bejövő hívásokat egy másik telefonszámmra (vagy a hangpostafiókunkba) irányítsa át.

A készülék memóriájában elraktározza az utoljára hívott tíz számot, valamint szintén a legutóbbi tíz, fogadott és nem fogadott hívást. Ez utóbbi telefonszámok aztán egyszerűen visszahívhatjuk, illetve elmenthetjük a telefonkönyvbe. Úgyisintén lehetőség van az SMS-ben érkező telefonszámok felhívására, illetve mentésére. További hasznos szolgáltatás a határidőnapló. Ebben eltárolhatjuk a soron következő teendőinket (vagy például az ismerőseink születésnapját), és a telefon a megadott időpontban jelez nekünk. A telefon belső órája lehetőséget nyújt az ébresztésre is. A készülék az eddigieken felül tartalmaz egy, az alapműveletekre alkalmas számológépet, de van benne négyféle játék is, ha valaki unatkozna.

Érdekes funkció

Mint már a bevezetőben említettem, a legérdekesebb funkció a beépített rádió. Ez a szolgáltatás csak akkor él, ha csatlakoztatjuk a (egyébként a készülékhez mellékelt) headsetet. A rádióval az FM (URH) adókat vehetjük. A hangolás a le-fel gombbal végezhető, majd a megtalált adóállomás nével együtt a memóriában eltárolható. Ezután az adó már közvetlenül a menüből is elérhető. Ha esetleg valaki úgy érezné, hogy telefonbeszélgetését lehallgatják, akkor bekapcsolhatja a titkosító funkciót. Ekkor a telefon és legközelebbi vevőantenna között az átvitel kódoval történik, ami legalábbis megnehezíti a hallgatózók dolgát.

Rosta Gábor

wbk@comptech.hu

A cikkpályázatra érkezett

Ő ÉS MI A NETEN

Bitek. Csak bitek száguldoznak az interneten. Szinte elképzelhetetlen sebességgel haladnak az impulzusok az ivergszál kábeleken. Egy, nulla, egy, nulla, egy, nulla. De ez a sok egyes és nulla mindenkinek mást jelent...

Teszem azt, kedvenc internetes magazinunkat nézegetjük. A mi adatainkkal együtt azonban lehet, hogy egy Magyarországon élő koszovói albán is éppen egy oldal letöltésére vár. Az az oldal nagy valószínűséggel a www.maxhuni.com, ami portal-siteként működik a legfontosabb albán online-magazinok felé. Az

innen nyíló oldalakat (www.kosova.nu, www.kosova.de, www.kohaditore.com, www.kosovapress.com) mindennap többször is megnézheti az az albán srác, hát-ha a frissítés valami újat mond az otthoni helyzetről. Ha esetleg valami különleges információra van szüksége, ami nem került be a hírmagazinokba, akkor egyszerűen levelet ír az info@kosovapress.com címre.

Mialatt mi a Q3:A legújabb demóját ftp-zzük, ő lehet, hogy a www.kohaditore.com/arta címen lévő képek letöltésére vár, hát-ha a tömegsírok lefényképezett áldozatai között ismerőseire vagy rokonaira bukkan. Persze az is lehet, hogy az ugyanezen a címen szereplő névlistát nézi meg a már beazonosított halottakról.

Miközben mi a quake.hu irc-csatornában társalgunk a legújabb játéktírikkokról, ő lehet, hogy ugyancsak irc-zik a albania-n. Csakhogy ott a legújabb éjszakai támadásokról, az éppen hazaköl-

tözőkód albánok által újrakódolt falvakról van szó. Ha esetleg nem ismerné valamelyik helység elhelyezkedését, akkor megnézi a www.albanian.com/main/maps/imagens/kosova.jpg címen található térképen.

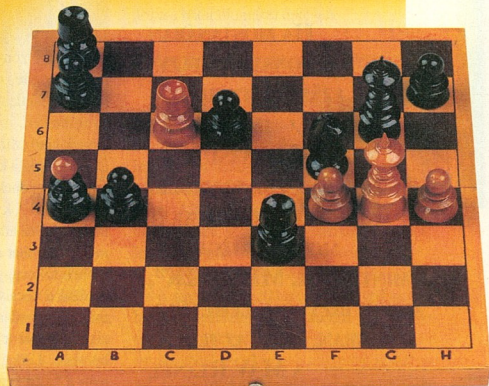
Mi feliratkozhatunk az ausztrál TeamFortress levelzési listára, hogy elüssük felesleges szabadidőnket. Előreláthatólag ő is választ egy levelzési listát, de az nagy valószínűséggel a www.alb-net.com/cgi-bin/majordomo címen elhelyezkedő lesz. A különbség csupán annyi, hogy őt nem a felesleges szabadidő motiválja, hanem az, hogy szinte az egyetlen lehetősége arra, hogy jó pár hónapnyi magyarországi tartózkodása közben valakivel az anyanyelvén társalogjon.

Ahogy mi kedvenc online játékmagazinunkat nézegetjük, addig ő is mindennap ellátogat egy címre, meghozza a www.kosovainfo.com címűre. Ez az oldal szomorú emlékeztető számára, hogy bárki lehet sztráz az interneten (is), de csak rövid ideig. Ugyanis ez a magazin a háború idején a legjobbakkal közét tartozott, azonban a bombázások elmúltával támogatását elvették, szerkesztőségét szélnek eresztették... Azért ő reménykedve, rendszeresen megnézi, hát-ha egy napon nem kell szembeülnie azzal, hogy a hazáját sújtó háború iránti érdeklődés csupán egy divathullám volt.

Ezért ne legyünk túl mérgesek akkor, ha unalmunkban egy 50 megás játékdemót töltünk le, és az internet túlterheltsége miatt órákat kell rá várniuk. Gondoljunk arra, hogy ugyanabban a pillanatban a mi adataink közé bekelődve más emberek más témájú adatai szintén ott haladnak a kábeleken. Csakhogy az érkező információ nekik egészen mást jelent.

Fülöp Viktor

Megoldás egy lépésben

Ha Ön néhány perc alatt mattot adott, biztosan nagyon jól sakkozik.

Ahhoz viszont, hogy ne csak a sakkasztalon sikerüljön egy lépésben megoldást találnia, már nem elegendő a jó stratégiai érzék.

A Hivatalos Microsoft Megoldásszállítók (MCSP-k) szaktudását világszínvonalú vizsga és a mindennapok rutinja igazolja. **Technológiai és termékismeretükkel** mindig a legjobb megoldást nyújtják informatikai problémáira.

A megoldásszállítók közvetlen **Microsoft-kapcsolattal** rendelkeznek, de területükön **független szakértőként** dolgoznak, így objektív döntésekkel, optimális megoldásokkal állnak cége rendelkezésére.

A megoldásszállítókkal Ön is kihozhatja a legjobbat jelenlegi hardver- és szoftver-állományából!

Keresse a Hivatalos Microsoft Megoldásszállítókat a www.microsoft.hu honlapon!

SZIGORÚAN ELLENŐRZÖTT ÁTJÁRÓK

A hálózatnak és a vonatnak mennie kell

FÓKUSZ

**HA MOSTANÁBAN
A VONATON UTAZVA
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
TANKÖNYVBE
TEMETKEZŐ VASUTASRA
LESZÜNK FIGYELMESEK,
AKI OLYAN BŰVIZSAVAKAT
MOTYOG MAGA ELÉ,
MINT „GIR, MHR, Y2K”,
AKKOR BIZTOSAK LEHETÜNK
ABBAN, HOGY AZ ILLETŐ
A MÁV Rt.-NÉL
SZÁMÍTÓGÉPES
VIZSGÁRA KÉSZÜL.**

▶ Az európai viszonylatban is hatalmas, 23 milliárd forintos projekt együttes keretében szabályos informatikai generációváltás, s ehhez több ezer vasúti szakember folyamatos számítógépes átképzése zajlik.

SZIR, bárca és társai

Nemrég a Nyugati pályaudvaron jártam graffitit-nézőben. A szolnoki személyvonat oldalát teljesen elborították az ismeretlen fiatal alkotók festményei. Egy vasutas elmondta, hogy ha egyszer bevezetik a vonatok számítógépes azonosítását, akkor a lefestett számokat az érzékelő nem tudja majd leolvasni. Nagy Gábor szerint az európai vasutaknál már 25 éve kísérleteznek a kocsi felismeréssel, de bevezetése kontinensünkön még odébb van. Az Egyesült Államokban egyébként már létezik az automatikus kocsi azonosító rendszer, amelynél a vonatok számát a már idehaza is jól ismert vonalkódkokká alakítják át. A leolvasás mágneses, vagy optikai elven, a sínek mellett álló érzékelőkkel történik. A 12 számból álló kocsi azonosító a szakember számára minden lényeges származási és forgalmi adatot elárul. Hasonlít ez az autók motorszámához. Másfél éve megsokszorozódott a számhalmaz jelentősége, akkor vezették be a SZIR-t, azaz a szállításiirányítási rendszert. Végre lehetővé vált a tehervonatok mozgásának realtime és online követése állomástól állomáig. Ehhez ma még sok, nem feltétlenül kellemes élmunkára is szük-

ség van. Aki netán járt már rendező pályaudvaron, az bizonyára fölfigyelt arra a titokzatos személyre, aki hóban, szélben napsütésben rendületlenül mászkál a teherszerelvények mellett, s rádió adóvevőjébe értelmetlennek tűnő számokat és betűket mormol. Ő a „külsős”, aki a kocsi bárca adatait bediktálja a belső felvevőnek, aki ezeket összehasonlítja a fuvarokmányok adataival. Ha minden stimmel, jöhet az adatrögzítés, melynek végeredménye a vonat számítógépes okmánya. Egy vérbeli titkosügynök is elképdede attól, hogy például a kocsi szám, a szolgálati hely kódja még ellenőrző számmal is védett. Speciális algoritmussal lehet ellenőrizni, hogy a szám helyes-e. Lehet, hogy nem a rendőrség, hanem a vasút kezében van az olajbárók elleni „csodafegyver”? Talán e rendszer bevetésével ritkábban szivódnak majd fel a tartályvonatok, mint manapság?...

IBM és a TLC lett. Aki a jövő év elején külföldre szeretne utazni, az az ország 53 nemzetközi jegypénztárában már az úgynevezett FAUS szisztema szerint válthatja meg jegyét. Az MHR az internetesek által jól ismert TCP/IP-s szabványú intranet épít, melyekkel például könnyedén kezelhető az utazási irodák jegyrendelése. Természetesen jegyeladásnál alapkövetelmény, hogy a pénztárakban autonóm PC-k működjenek, amelyek naponta néhányszor beküldik adataikat a központba. 2000 végére épül ki a bel-

Egy kis vasúttörténelem

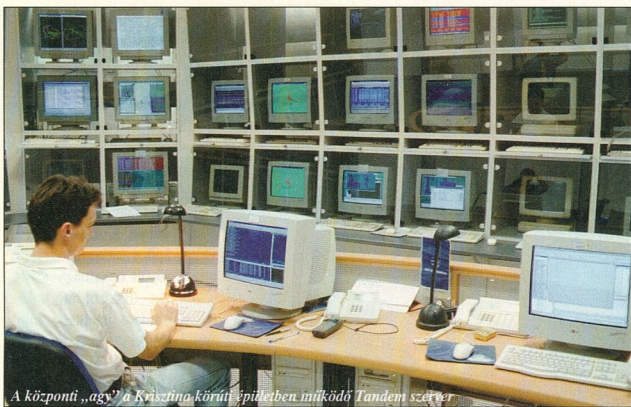
„A forgalmi irodában minden úgy volt, mint ezelőtt. A távirószalon három gép volt, a Siemens und Halske cég gyártotta őket egy fél évszázadal ezelőtt, és három távirókönyv. A két vonaltelefón meg a két pályaudvari tele-

fon állandóan egybekapcsolódott, és a távirógépek meg a telefonok folytonos halk turbékolással, csörgéssel és csörgéssel töltötték meg a forgalmi irodát, mintha nem is iroda, hanem madárkereskedés volna.” /Bohumil Hrabal: Szigorúan ellenőrzött vonatok / E régmódi, ám hangulatos idill persze már a múlté, de azért bőven vannak még elavult hírközlési, adatátviteli technikával dolgozó kisebb állomások. Mint azt Nagy Gáborról, a MÁV Rt. informatikai osztályának vezetőjétől megtudtam, vasúti informatikáról már az 1920-as évektől kezdve beszélhetünk. Ekkor történt az első nagy ugrás: a teherszállítás nyilvántartásának „kézvezérelésű” módszerét felfoltozták a lyukkártyás rendszer, melyet később a már találatlan is készítő tabulázógép követett. 1973-ban az akkor világszínvonalú, ám teherjedemes méretű Honeywell és Univac gépekre tértek át. A nehézség magánsszalagos perifériák kezeléséhez kellett neki elszántság is. E gépek már a mai értelemben vett számítástechnikai rendszerek előfutárai. Az újabb generációváltás a KGST „csodasmináit”, a keletnémet ESZR40-est és a Videoton RIO-es gépeit terjesztette el. Ezeken futott a HIR, vagyis a határforgalmi rendszer, amellyel csupán az utadók nyomom követni, hogy egy külföldről belépő vagon Magyarország területén van-e. A kilencvenes évek elején a ma is üzemelő IBM gépekre tértek át.

Síneken gördülő pénzek

Még nem hasonlít a „home banking” rendszerhez, de a vasút afféle házi bankjaként üzemel az ezer legnagyobb fuvarozatát folyószómlája. A cégek ezen havonta bizonyos összegeket helyeznek el, s aztán ebből egyenlítik ki a fuvarokat, a pénzek kamatoznak is. Mindebből vajmi keveset érzékel a mezei utas. Ám az MHR fedőnevű bel- és külföldi jegyeladási, helybiztosítási és utastájékoztató rendszer kialakítása már javában folyik. Az MHR pályázat nyertese az

A központi „agya” a Krisztina körúton épülőben működő Tandem szerver

földi jegyeladás új hálózata, s ezzel remélhetőleg végleg megszűnnek a helyjegy-mizériák, s csökkennek a pénztárak előtt kígyózó sorok. Ezzel párhuzamosan az utastájékoztató teljes rendszere is megújul.

A tandem nemcsak bicikli

A jegyeladás és a MÁV Rt. többi számítógépes tevékenységének központi „agya” Budapest, a Krisztina körúton található amerikai Tandem szerver. A nagy megbízhatóságú, 24 órás munkanapok is jól tűrő óriási bankok használják előszeretettel. A gép 16, egyenként 256 Mbus CPU-ja ma 1000 terminált szolgál ki országszerte a Qardian adoperációs rendszer segítségével. Minden gond nélkül menetközben is lehet hardvereket, például winchestert cserélni, a processzorok ilyenkor átveszik egymás munkáját. Ezt eddig még éles helyzetben nem kellett bizonyítani. Kábelátvágás miatt egyszer állt le a hálózat egy része, amely másfél óráig nem volt kapcsolatban a központtal. Természetesen a hatalmas adatbázis már eleve duplikált. Talán az képzeli el legkönnyebben a rendszer működését, aki ült már tandem biciklin...

Fő- és alkönyvelők álma

Az „elektronikus” jegyváltás kialakításánál német és osztrák mintára a Tandemekhez az X.25-ös hálózatot keresztül kapcsolódnak a PC-k, mint intelligens terminálok. Ezek segítségével szolgálják ki a pénztárak az utasokat. S a legkisebb forgalmú vonalokon, ahová nem jut el a MHR hálózata, a pénztárosok valószínűleg a mobil Psion Organizerekkel, a kicsi, de sokoldalú gépekkel dolgoznak majd. Az egész jegyeladási rendszer képes lesz arra, hogy a MÁV Rt. másik gigantikus méretű informatikai vállalkozásával, az új gazdaságirányítási rendszerrel összekapcsolódjon. A teljes egészében 2000 nyarára elkészülő GIR interfészen át adatokat cserél majd

az MHR-rel. Fő- és alkönyvelők álma lesz, amikor a főkönyv, a készletgazdálkodás, a pénzügyi jelentések, a tárgyi eszközök, és még ki tudja, mi minden egyetlen naprakész, precíz, gyors rendszerré áll majd össze. Az ICL Magyarország e mezei PC-s számára szinte fölfoghatatlan méretű projekt főállalkozója. A cég angliai központja ezt tartja legígéretesebb külföldi beruházásának.

A ma még 600 kilométernyi optikai alaphálózatot a „jó öreg” Siemens segítségével 2700 kilométerrel kell kibővíteni. Ahol csak lehet, a legolcsóbb megoldást választották. Ez azt jelenti, hogy az üvegszálas kábelt a felső vezeték tartó oszlopra helyezik el. E gerinchálózat szocietornás SDH átviteli technikát telepítenek. Az országos idegrendszer mellett gőzerővel folyik a helyi hálózatok telepítése. A Déli pályaudvaron már idén januárban készen voltak a LAN-ok. Összesen mintegy 400 LAN jön létre, az egy-két gépestől a százas nagyságrendig, összesen kétezer végberendezéssel. Az Oracle Financials moduljait a GIR-ben 1200 terminálhoz kapcsolják, az MHR-nek pedig négyszáz végpontja lesz.

Dani László informatikai menedzser elmondta, hogy az Extra. hu nézettségű mérési szerint a MÁV Rt. honlapja az első húsz között van. Az ELVIRA népszerűségén nincs mit csodálkozni. Annyszer változik a hivatalos menürend, hogy ma már az online változat a legmegbízhatóbb. A kedves kuncsaft így szinte azonnal értesülhet arról, hogy várva várt áruja a határállomásra érkezett.

Internet, intranet, extranet

A belső hálón, az intranetben keresztül a vállalati menedzsment már ma is sokféle helyi adathoz hozzájuthat. Az intranet megbízható leválasztást biztosító tűzfalakon át csatlakozik az internethez. Az intranet kívülről nem lehet elérni. A belső hálóról csak szigorú regisztrációs procedúra, a „szigorúan ellenőrzött átjárók” leküzdése után lehet kijutni a világhálóra.

A vállalati üzletpolitika érdekei alapján nagyon finoman beállítható, kinek, mikor, milyen a hozzáférési jogosultsága. Az internet nyílt, demokratikus jellege csak nehezen egyeztethető össze a vasút szigorúan szabályozott rendjével. Gondoljunk csak arra, mekkora kalamajka, sőt akár tragédia történhet egy eltűnt e-mail miatt. Ezért és még sok más ok miatt a vasút informatikusai nem az internetet, hanem az intranetet szeretnék fejleszteni. Ma már a nemzeti vasúti információs rendszerek összekapcsolása a stratégiai cél. A fuvaroztatás számítógépe előtt ülve akár több országon keresztül nyomom követheti majd szállítmánya sorsát. A MÁV Rt.-nél ezért egy modulál kibővítették a SZIR-t, s így a vonat-előjelentésre, kocsikeresésre, az adatszerésre technikailag már ma készen állnak. A nemzeti hálózatok összekapcsolása, a vasúti extranet létrehozása most már csak pénzkérdés. A nagy egyesülési HERMES csoporton belül történik majd meg, a magyar vasút már nemzeti „info rendszert” is ehhez igazítva alakította ki.

Markovits Ferenc

AZ Y2K HADNÖVELET

Aki az újévet netán vonaton óhajta köszönteni, azt megnyugtathatom, nem kell attól tartania, hogy a 2000. év problémája miatt a nyílt pályán marad. A vonatok december 31-én is menetrend szerint közlekednek majd. Mint dr. Stern Páltól, a téma felelősétől megtudtam, a személyszállítás lebonyolításában nincs informatikai elem, így a vonatoknak sem kell leállni. Az átállásra való felkészülésen mégis több száz szakember dolgozik. Az első körben az informatikusok a cégnél futó mintegy 6000 számítógépet egy célprogram segítségével átvizsgálták. Összesen 3,5 millió programor (!) és 119 felhasználói rendszer „2000-állóságát” tanulmányozták át. A PC-k felújítása, átalakítása, esetleges cseréje teljesen, a tesztek már nagyjából lezajlottak, november végére lezárulnak. Az adatszolgáltatók az eddigi két dátumkarakter helyett a teljes évszámmal dolgoznak majd. A Siemens, az IBM és az ICL is vállalta, hogy újonnan szállított programjai 2000-kompatibilisak lesznek. Egyébként az évente ismétlődő nyári-téli óraátállítás során a vasútnál már nagy gyakorlatra tettek szert a dátumproblémák elhárításában. A MÁV Rt. legújabb informatikai fejlesztésekor gyakran osztrák és német módszereket vettek át. A vasútnak és magunknak is azt kívánjuk, hogy a pontosságot és a pályák állapotát illetően is mihamarabb érjük be a Deutsche Bundesbahnt.

M. F.

JÁTÉK

h í r e k

Új Bleem verzió

Letölthető a Bleem, PC-s Playstation emulátor legújabb 1.5-ös verziója. A regisztrált verzió tulajdonosai a teljes változatra, az érdeklődők a demóra tehettek szert a <http://www.bleem.com> címen. A készítők továbbfejlesztett kompatibilitást ígérnek, ez számosúron azt jelenti, hogy legalább 70 játékkal többet képes futtatni a program, mint eddig. Amit ezen felül ígérnek, az a több tucat bug kijavítása, megnövelt sebesség DirectX alatt, új kontroller profilok az automatikus konfiguráláshoz. Sok népszerű játék memóriakártya-támogatását is továbbfejlesztették, így például már nem lehet probléma a Final Fantasy 8 játszásakor sem.

Aranyos Revenant

A Revenant, az Eidos legújabb szerepjátéka aranylemeze került, így hamarosan találkozhatunk vele a boltok polcain. A Revenant egy Dark Fantasy kaland- és szerepjáték, ami kombinálja a kalandjátékok realizmusát és izgalmát az RPG-k felfedezéseivel, karakterfejlődésével és játéktartalmával. A programban több mint negyven karakter közül választhatunk, akik a fegyverek, páncélok, mágikus tárgyak és varázslatok széles választékát vehetik be kalandjaik során.

C&C: Tiberian Sun kiegészítő

A Westwood Studios nagy sikerű Tiberian Sun játékaéhoz (ami az elmúlt néhány héten több mint kétfélmillió példányban kelt el) bejelentették a kiegészítő lemezt, aminek 2000 elején kellene megjelennie. A címe Firestorm, és a kerettörténete szerint a NOD vezetőjét, Kane-t legyőzték, és a NOD helyére egy mesterséges intelligenciával ellátott rendszer, a CABAL lép. A játékban a harmincperces nyolcvanötös filmen kívül kapunk még 18 új küldetést, 10 többjátékos térképet, eddig nem szereplő titkos helyeket. A kiegészítőben szerepelnek majd új egységek is, mint például egy mozgatható fegyvergyár és egy új Cyborg kommandó.

3D0 csomagok

Szinte mindenki kedvére válogathat a 3D0 hamarosan megjelenő 4 játékcsoportja közül. Az akciójátékok kedvelőinek az Army Men Freedom Pack kerül kiadásra, benne az Army Men and Army Men II játékokkal. A szerepjátékosok a Might and Magic Millennium Edition kiegészítő (Might and Magic IV: Clouds of Xeen, Might and Magic V: Darkside of Xeen, Might and Magic VI: The Mandate of Heaven, and Might and Magic VII: For Blood and Honor). A stratégiai játékok szerelmeseinek ajánlott a Heroes of Might and Magic Millennium Edition (Heroes of Might and Magic, Heroes of Might and Magic II: The Expansion Wars, Heroes of Might and Magic II: The Price of Loyalty and Heroes of Might and Magic III: The Restoration of Erathia). A kártya- és táblásjátékokért rajongók számára ajánlott a Family Game Pack/Vegas Games 2000 Value Pack, ami több, mint 50 klasszikus casino-, kártya- és táblásjátékot foglal magába.

ITT AZ ŪRHÁBORÚ 2.0

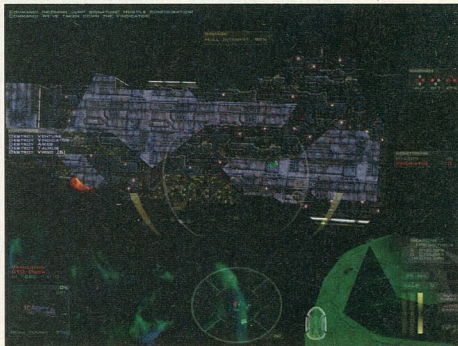
Tavaly év elején, amikor megjelent a Descent (illetve Európában Conflict) Free-space, akkor senki nem jósolt neki nagy jövőt. Az ūrszimulátort két sorozat jelentette mindenki számára. Az egyik a Wing Commander volt, ami a széria vége felé már főleg a videobetétek minőségére helyezte a fő hangsúlyt, és mintegy átvezetéként a videók között repkedhettünk

AZ ESETEK TÚLNOMÓ TÖBBSÉGÉBEN, HA EGY JÁTÉKNAK MEGJELENIK A MÁSODIK RÉSE, AKKOR BIZTOSAN SZÁMÍTHATUNK RÁ, HOGY AZ ELSŐ RÉSZ „HÍGÍTOTT” VERZIÓJÁT KAPJUK. A KÉSZÍTŐK MEGLOVAGOLVA A JÁTÉK SIKERÉT IGYEKESNEK MINÉL HAMARABB KIJÖNNI A FOLYTATÁSSAL.

egy kicsit. Persze ez így kicsit túlzás, de tény, ahogyan haladtunk előre a sorozatban, egyre több CD-t kellett cserélnetni a gépünkben. A másik nagy sikerű sorozatban, a Csillagok háborúja univerzumában szereplő játékok szintén ūrhajó-szimulátorok voltak. Ezekben az adta a hangulatot, hogy beállítottágunktól függően Tie-Fighterekre vagy X-Wingekre lövöldözhattünk. Vagyis ugyanazok voltak az ellenfelek, mint a moziban. A két sorozat között volt nem egy összekötő kapocs, mert például a Wing Commander sorozatban szereplő humanoidok feje átmetetet képezett Chewbacca és egy oroszlán feje között, vagy legalábbis ez volt az érzése a játékosnak. Jólal lényegesebb a főszereplő személye, akit Mark Hamill játszott a Csillagok háborúja filmsorozatokban és a Wing Commander játéksorozatokban is.

Ilyen előzmények után jelent meg a Conflict Freepace, de tanulva az elődök hibáiból, mindent alárendelt a játékelménynek. Hozzám úgy jutott el a játék, hogy kipróbá-

► Szerencsére mostanában ez a helyzet változni látszik. A játékok fejlesztői már nem csak új küldetéseket kreálnak, hanem kommunikálnak a játékosokkal, mivel lehetne még jobbá tenni a programjukat, és itt nem csak a hibák kijavításáról van szó, hanem a játékelmény fokozásáról is. Az előző számban ismertett Age of Empires II jó példa erre, akárcsak a most bemutatandó játék.

lásra megkaptam a Logitech Wingman force feedbackes botkormányát, és ahhoz adták. Az erő-visszacsatolásos botkormányal az élmény egyszerűen továbbfokozhatatlan volt. Fel sem álltam a gép elől, amíg végig nem játszottam. Most, hogy megjelent a második rész, sajnos már nincs velem az a joystick, de ez az egyetlen negatív élményem a játékkal kapcsolatban. A játék irányíthatósága háromezer forintos joystickkal vagy ezerforintos egérrel egyformán könnyű. A hangulat a lényeg. Az emberek megadják a lehetőséget, hogy kipróbálja, milyen érzés a dogfight (párba, csak űrhajókkal, vagy repülőgépekkel) egy hasonló képességű gép pilótája ellen. Sőt, kísérletezhetünk azzal is, hogy milyen módon lehet legyőzni egy több százézer tonnás űrzaszádot. Muszáj is lesz, mert van olyan küldetés, ahol meg kell bñí-

tanunk egy naszád hajtórendszerét, nehogy megszködjön, és csak ezután eshetünk neki a megsemmisítésének. Mindezt többjátékos módban, valamint a normál küldetésekből is megtehetjük.

A kisebb űrhajók külsejében nincs semmi extra, de a naszádok és egyéb nagyobbacska űrhajók designja nagyon „pofás”. Az űr, amiben repkedünk, sem unalmas, egyszerű fekete hely, ahol nincs semmi fény, mindig van a közelünkben valamilyen jól megfigyelhető csillagászati jelenség. Persze hiába is próbálnánk közelebről megvizsgálni. Mindenesetre megadja az igazi térérzetet, és emiatt nincs az a rossz érzésünk, mint az X-Wing vs Tie-Fighterben, hogy az űrhajók egyszerű sík képződmények a sík űr előtt.

Ellentétben a többi űrhajó-szimulátorral, nem ismerjük szárnysegédünket, és nem élünk velük társadalmi életet az átvezető animációkban. Csak a kódjukat ismerjük: Alfa 1, 2, 3, 4, ha kilőtték őket mellőlünk, akkor következik a Beta 1, 2, 3, 4... Főhősünk nem egy jósvádájú, macho csavó, aki azért hasonlít egy kicsit ránk, és döglenek utána a szerelősajók. A játék nem erről szól. Hogy hősünk milyen, az csak és kizárólag rajtunk múlik. Mi alakítgatjuk őt a pilótafülkében,

olyanná, amilyenné tudjuk. A fejlődésünk a küldetések felépítésének köszönhetően fokozatosan történik, természetesen a játék elején oktatóküldetéseken veszünk részt, ahol megtanuljuk a navigációt, a kommunikációt és a fegyverhasználat alapjait. Ezekre érdemes odafigyelni, mert például a szárnysegédekkel lebonyolított kommunikáció jelentősen megkönnyítheti egy küldetés végrehajtását. És az se baj, ha mindig tisztában vagyunk saját magunk és az ellenfelek helyzetével. Jobb, ha mi kerülünk az ő fenekükbe, és nem fordítva. \

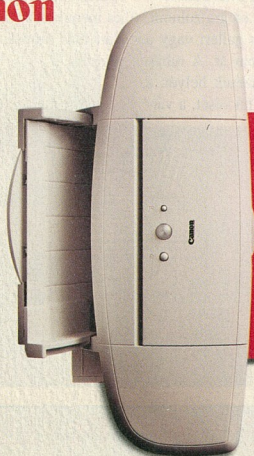
A játék minimális gépígénye egy Pentium 233-as processzorral, 32 MB RAM-mal és 3D kártyával megtámogatott számítógéppel. Azonban ha nagyobb felbontásban akarjuk élvezni a játékot (egy 280 MB-os nagy felbontású kiegészítő felinstallálását igényli), például 1024x768, akkor 400 MHz fölött kegyegő Celeronra, vagy Pentium II-III-ra van szükség.

Dusa Gábor

gabor@freemail.c3.hu

Canon

Canon Hungaria Kft., H-1134 Budapest, Váci út 37.
Információs telefon: 465 80 20, <http://www.canon.hu>

VERSENYBEN A
GONDOLATTAL

BJC - 5100

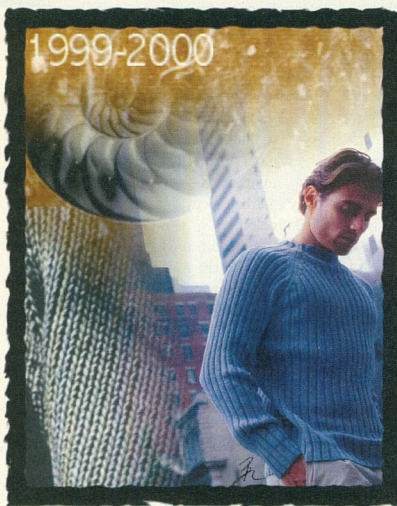
Professzionális személyi nyomtató

DIVAT ÉS REND

Ruhatervek számítógépen

**AKI CSAK HALLOTT RÓLA,
MEGPRÓBÁLTA
AZ IDEÁLIS NŐT,
WEBBIE-T FELŐLTÖZTETNI.
AZÉRT MINDŐSSZE
CSAK FELŐLTÖZTETNI,
MERTHOGY
A SZÉPSÉG CSUPÁN
VIRTUÁLISAN LÉTEZIK,
AZ ELITE MODELS
ÜGYNÖKSÉG
KREÁLMÁNYA (WWW.
ILLUSION2K.COM).
A DIVAT AZONBAN
NEMCSAK A VILÁGHÁLÓN
TALÁLKOZIK
A SZÁMÍTÓGÉPPLEL.
DIVATCÉGEK,
DIVATTERVEZŐK
VÉGZIK MUNKÁJUKAT
KÜLÖNBÖZŐ GRAFIKAI
PROGRAMOK SEGÍTSÉGÉVEL.**

► Sokkal egyszerűbb számítógéppel tervezni, mint ceruzával és papírral – mondja Bráz Szilvia divattervező, aki miután elvégezte a Könnyűipari Műszaki Főiskolát, olyan neves cégeknek dolgozott, mint az EGO Sport, a Brave 2000. A ma közkedvelt grafikai illetve képszerkesztő programok – a Corel Draw és a Photopaint, vagy az Adobe Illustrator és a Photoshop – lehetővé teszik a divattervezőknek is a pontos és könnyű munkát. Ráadásul nincs nagy helyigénye, nem kell a szobában szétpakolni a különböző, megtervezett rajzokat, anyagokat, munkaeszközöket. A monitoron egy speciális ceruza segítségével rajzolni is lehet, sőt, a gépen

beállítható, hogy például pasztellkréta vagy vízfesték hatását adja a modell. Az előző nap kitalált színeket, palettát nem kell újra kikeverni, a gép elmenti, így automatikusan előhívhatóak memóriájából. – Ha pedig elrontok egy vázlatot – mondja Bráz Szilvia –, nem kell az egészet újra megrajzolnom, elég, ha az adott részletet, a gallért vagy a zsebet emelem ki és variálom át. A ruhák különböző jellemzőit – a tűzések helyét, a kellékek, patenek, gombok fekvését, a varrás színét, mintázatait és a szabásvonalakat szintén külön-külön tárolni lehet egy adott modell elmentett rajzán belül. Az ember csak ráklikkel, hogy szeretné a nadrágon megnézni, hol vannak zsebek, és a terven megjelenik a körvonala. Ha pedig arra kíváncsi, hol vannak rejtett tűzések, azt is megmutatja a program. Annak az előnyét pe-

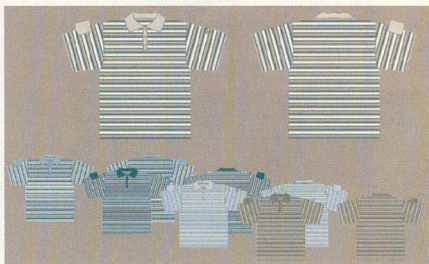
dig nem kell esetelni, hogy a modellek végtelen számban sokszorosíthatóak, reprodukálhatóak.

Itthon a ruházati cégek csak nagyon ritkán tervezetnek meg egy teljes, száz-százötven darabból álló kollekciót. Egy külföldi cég azonban felkérte Szilviát, készítsen számukra hangulatában hasonló, négyféle kategóriájú ruhasorozatot. Fantáziánévként az elegánsabb, utcai viseletre való „city”-t, a fiatalokat megcélzó „street”-et, a nyaralásra megfelelő vízparti „marine”-t és a szabadidős „safari”-t adták. Szilvia elutazott a kölni Interjeans kiállításra is, ahol a cég vezetője megmutatta azokat a színeket és anyagokat, amelyeket szintén szívesen vizionálna saját kollekciójában. – A régebbi ruhaterveik alapján láttam – mondja a fiatal divattervező –, csakúgy, mint én, számítógéppel készítik modelljeiket. Azok ugyanis rendkívül precízek voltak. Végül egy hónap alatt elkészült a 150 darabos kollekció, amin belül a hagyományos pólóktól kezdve a rafináltabb nadrágo-
kig minden megtalálható khaki, barna és fekete színekben.

– Valamikor úgy kezdtem géppel tervezni, hogy előbb saját kézzel megrajzoltam a modellt, majd beszkenneltem a gépbe – meséli a szakember –, s csak próbált változtatásokat végeztem rajtuk. A szkanner még ma is nagy segítség, ezért szintén fontos, hogy a képet, mintát ne csak szépen vigye fel a gépre, hanem a teljes memóriát se foglalja le, így a szkennelés alatt más műveletet is lehessen a masinán végezni.

G. M.

mgecse@comptech.hu

599 000 Ft + áfa / 439 900 Ft + áfa

IBM ThinkPad 390 notebook, Pentium 366 MHz, 4.8 GB HDD, 32 MB, TFT, Win 98.
Az ország legnagyobb IBM partnereként és szervizként, 10 éves tapasztalattal várjuk önt.

IBM

Business
Partner

Professionál!

Szerviz és Kereskedelmi Kft. 1091 Bp., Üllői út 101. Tel.: 216-5300, Fax.: 215-7072, www.professionnal.hu

A MATÁV FELVÁSÁROLJA a Westel cégeket?

► (Munkatársunktól) A Matáv a Deutsche Telekommal kötött megállapodása értelmében opciós jogot szerzett a Westel 900 Mobil Távközlési Rt. és a Westel Rádiótelefon Kft. 49-49 százalékos tulajdonrészének megvásárlására. Első lépésben az egyik eddigi tulajdonos, a MediaOne eladja mobilportfóliója egy részét a Deutsche Telekomnak, és az erről szóló szerződés magában foglalja a két Westel-cég tulajdonrészének átruházásáról szóló megállapodást is. A Matáv és a Deutsche Telekom ugyanakkor megállapodott arról, hogy a Matáv vételi opcióval rendelkezik a két Westel-vállalat részvénytársaságaira. A Matáv a 2000. július 1-jét követő 15 hónapos időszakban bármikor élhet vásárlási jogával. Azon időszakban, amíg a 49-49 százalékos részvénytársaság a Deutsche Telekom tulajdonában van, a Matáv csaknem teljes működési, vezetési és szavazati ellenőrzést gyakorol majd a Westel 900 GSM Mobil Távközlési Rt. és a Westel Rádiótelefon Kft. felett. A Deutsche Telekom és a MediaOne közötti szerződés már ha a hatóságok is rábólintanak – várhatóan 2000 elején lép életbe.

Straub Elek Matáv elnök-vezérigazgató a megállapodással kapcsolatban elmondta: „A Westel-vállalatok a cég legfontosabb lény-

vállalatai. Ügyfeleink nem fogják érzékelni a tulajdonviszonyok változását, a vállalatok továbbra is önállóan működnek, vezetéseikben nem tervezünk változtatást.”

Kölyökbarát OFFICE DEPOT

► (Munkatársunktól) Az Office Depot irodai felszereléseket forgalmazó áruházlánc karitatív tevékenységével elsősorban a gyerekeket célozza meg. Győri áruházának megnyitásokor nemrég bejelentette: megkezdte több nonprofit szervezet támogatását, a Gyerekrák Alapítványt, a Gyermekéktetéti Alapítványt és az Inubátor a Koraszülött Gyermekéért Alapítványt. A felsőbb iskolás korosztályban pedig a Budapesti Műszaki Egyetem Atlétikai és Football Clubjának szponzora.

MNB: NEM KELL NAGY TARTALÉK

► (Prim) A Magyar Nemzeti Bank szerint semmi jel nem mutat arra, hogy év végén a 2000. évi dátumváltás miatt tömegesen nagy összegű készpénzt venne fel a lakosság – mondta Kovács Álmos, a jegybank alelnöke a közelmúltban egy sajtótájékoztatón. Ettől függetlenül a Magyar Nemzeti Bank felkészül

arra, hogy esetleg a készpénz iránti igény jelentősen megnő a szilveszter körüli napokban. Kovács Álmos közölte azt is: az MNB kialakította erre az időszakra vonatkozóan a készpénz-készletelési tervét is. Az MNB szerint ez év decemberében a havi átlagos készpénzigénynél mindössze 50-60 milliárd forinttal, azaz 10-20 százalékkal több készpénzre lesz majd szükség.

A sajtótájékoztatón bejelentették, hogy a jegybank befejezte saját alapvető informatikai rendszereinek tesztelését az ezredforduló kapcsán, a hibák kijavítása megtörtént.

A SYNERGON ELADJA az Integrát?

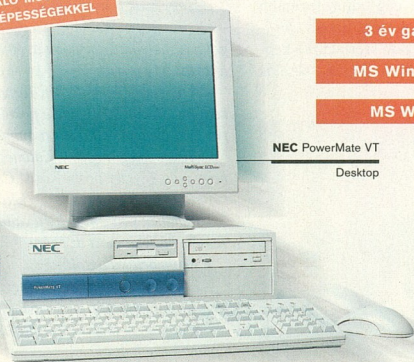
► (Munkatársunktól) Gyurós Tibor, a Synergon Informatika Rt. elnöke a 100 százalékos tulajdonukat képező Integra Rt. részvényeinek eladásával kapcsolatos terveiket az Integra gyenge eredményével indokolta.

Szalóczy Zsolt vezérigazgató elmondása szerint a cég tevékenységeinek többsége biztosítja a várakozásoknak megfelelő nyereséget, ám ezek nem tudják ellensúlyozni a banki-pénzügyi szoftvereket fejlesztő és értékesítő Integra gyenge eredményét és a vállalatigazgatási rendszerekkel kapcsolatos projektek elmaradásából származó profitkiesést.

A DOLGOS HÉTKÖZNAPOK HŐSE

NEC

KIVÁLÓ MULTIMÉDIÁS
KÉPESÉGEKKEL

3 év garancia

MS Windows 98

MS Word 97

NEC PowerMate VT

Desktop

NEC PowerMate VT Desktop / NDH-C4364

Intel® Celeron™ 433 MHz processzor, 64 MB SDRAM, beépített AGP videó, PCI-os Yamaha hangkártya, 6,4 GB UDMA HDD, 40x ATAPI CD-ROM, alaplápi HW management.

© Matus & Buro

szinvanet®

www.szinvanet.hu

NEC HOTLINE: 06 1 252 0545

ADATTÁRAK Magyarország

► (Munkatársunktól) Dénes László, az Axis ügyvezető igazgatója és Christopher Hackett, a kaliforniai központú Sybase Inc. üzleti intelligencia divíziójának európai menedzsere együttműködési szerződést írt alá október 20-án. Ezzel az Axis vált a Sybase különböző adattárház szoftvereinek (IWS) magyarországi forgalmazójává. Ahogy napjainkban az információ mind nagyobb értéké válik, egy vállalat életét is egyre jobban meghatározza, hogy miként tud gazdálkodni a rendelkezésre álló adatokkal. Ezekből kell felismerni a gazdasági trendeket, a vásárlói viselkedést. Ennek egyik kulcskérdése pedig az informatikai háttér.

Az adattárak feladata, hogy e sok-sok adat közötti összefüggéseket vizsgálják, ezzel segítve az elemzők és a vállalat vezetőinek munkáját.

TELEHÁZ-KONFERENCIA Tatán

► (Munkatársunktól) A Magyar Teleház Szövetség és a Teleház Kht. október 27. és 29. között „Kisközösségek a vonalban!” címmel Tatán az Olimpiai Edzőtáborban megrendezte a II. Országos Teleház konferenciáját. A konferencia alaptemája a teleházak növekvő szerepe a gazdaságfejlesztésben, a foglalkoztatásban, az üzleti életben és a közszolgáltatásokban.

A résztvevők megismerkedhettek a Nemzeti Teleház Program stratégiájával és Magyarországnak a nemzetközi teleházmozgalomban elfoglalt helyével. Bemutásra került az új teleházkönyv, és kihirdették a pályázatok eredményeit. A konferencia fővéd-

DIGITAL ART CENTER Budapest

► (Munkatársunktól) A Corel, szoftverének születésnapján megnyitotta a város első állandó, a digitális művészettel foglalkozó informatikai bázisát és egyben kiállítótermet a Bartók 32 Galériában. Az informatikában számos olyan terület van, amelyek jellegéből fakadóan nem kaphat kellő nyilvánosságot. Ilyenek például a WEB-design, a kiadványszerkesztés, a számítógépes grafika, az informatikai tágabban véve az építéset, mely területeken művészi igényre létrehozott alkotásokat nem láthatja sehol a nagyközönség. Ezt a hiányt hivatott betölteni ezentúl a Digital Art Center. A DAC azonban nem csak kiállító teremként akar

nőkei voltak: Stumpf István, Katona Kálmán, Dr. Hámori József miniszterek és Nigel Thorpe brit nagykövét.

Az EDS a Matáv INFORMATIKAI SZOLGÁLTATÓJA

► (Munkatársunktól) A Matáv Rt. informatikai pályázatát az EDS Hungary nyerte, így az EDS a magyar távközlési vállalat első számú informatikai szolgáltatójává válik. A megegyezés a Matáv informatikai szolgáltatásaihoz szükséges rendszer üzemeltetésére és az ehhez kapcsolódó technológia szállítására irányul. Az EDS Hungart az amerikai anyavállalat 1991-ben alapította, amikor a General Motors megbízta a szentgotthárdi Opel-gyár informatikai rendszerének kialakításával és üzemeltetésével.

A PRÍMATEL A MŰLT, a Vodafone a jövő

► (Munkatársunktól) Magyarország legújabb mobiltelefon-társasága Vodafone márkanév alatt kínálja december közepén induló szolgáltatásait. A Vodafone AirTouchból és az RWE Telliance-ból álló Prímotel Konzorcium idén júniusban nyerte meg az 1800 MHz-es frekvenciára kiírt pályázatot, amiben a Magyar Posta és az Antenna Hungária is helyet kapott. A Vodafone a világ legnagyobb telekommunikációs csoportjaként 24 országban mintegy 32 millió ügyfelet szolgál ki, amihez a magyarországi cég mint legújabb családtag csatlakozott. Jeremy Ford vezérigazgató szerint ezt a kapcsolatot kívánták a névválasztással is kifejezni.

FÓTÓDUSA GABOR

üzemelni, hanem olyan stúdióként, ahol oktatás és képzés is folyik, és ahova a digitális művészet iránt érdeklődők információért és tájékoztatásért bármikor betérhetnek.

Összeállította: Gecese Mariann
mgce@comptech.hu

Infománia

Az üzenet

Tornai, az ügynök ugrált a vállalkozó körül, mint egy kanárimadar a kalitka pálcikáin.

– Ezt nézze meg, Kalimegdán úr – csísererge. – Ez a csúcs, ez a tőkély, ez a minden. Nem tud olyat kérzeni, hogy a masina élből ne válaszolna. Csak pontosan kell kérdezni. Tessék, nyúljon hozzá, ne szegyelje magát, egy próba önt is meggyőzi.

Előző nap angol-francia meccs volt a Wembleyben, s a vállalkozó még nem tudta az eredményt.

– Oké – mondta unottan. – Akkor hadd halljam, mit csináltak az angolok?

A szerkesztő sőhajtott egyet, aztán kicsipegette a választ.

– Sok mindent, Kalimegdán úr – jelent meg a képernyőn. – Például Trafalgárnál megverték a spanyol Armadát. Vagy például ott volt VIII. Henrik meg a felesége...

– Süsse meg a masináját, Tornai – dühöngött a vállalkozó. – Összeviszsa fesse.

– Mondtam, Kalimegdán úr, hogy pontosan kell kérdeznie. Tessék, próbálkozzék újra.

– Nem bánom – dünyögött a vállalkozó. – Hát akkor szeretném tudni, mit csináltak az angolok a franciákkal?

– Hogy csak a legfontosabbat említsem – írta ki a gép –. Wellington úgy elnápárgolta Napóleont Waterloonán, mint sződás a lovát.

– A fene egye meg magát, Tornai – horkant a vállalkozó. – Vigye a pokolba a kegyerejét, elegendő volt a süket dumából.

– Tegye meg nekem, Kalimegdán úr, hogy még egyszer próbálkozik. Csak arra kérem, hogy ezúttal pontosan kérdezzen.

– Rendben van – mondta a vállalkozó. – Tessék, hol van most az apám?

A gép máris válaszolt:

– Kinn van az ügötön, most tesz háromszáz forintot egy Cirigáré nevű lóra.

– Hülyeség – kiáltott a vállalkozó. – Az apám öt éve halott.

– Engedjen a géphez, Kalimegdán úr, ezt tisztáznunk kell. Halljam hát: hol van idősebb Kalimegdán úr?

– A köztemető 219-es parcellájában – írta ki a masina.

Az ügynök a vállalkozóhoz fordult:

– Mondtam, Kalimegdán úr: pontosan kell kérdezni...

PETERDI PAL

HA LENNE

EGY

VARÁZSDOBOZ...

IBM

IBM

A varázsdoboz nem más, mint egy

IBM @ business Szerver

EGY DOBOZ, AMELY MINDEN KÉRDÉSÜNKRRE VÁLASZT ADNA. EGY DOBOZ,
BENNE AZ ÖSSZES TALÁLTMÁNNYAL, ÖTLETTEL, AMIRŐL VALAHA IS ÁLMODTUNK.

NOS, BÁRMILY MEGLEPŐ, EZ A VARÁZSDOBOZ LÉTEZIK:

NEM MÁS, MINT EGY SZERVER.

KAPCSOLATOT TEREMT AZ EMBEREK KÖZÖTT.

CÉGEKET KÖT ÖSSZE, TELJES IPARÁGAKAT ALAKÍT ÁT.

A VILÁG LEGNAGYOBB TELJESÍTMÉNYŰ, LEGMEGBÍZHATÓBB SZERVEREINEK
NAGY RÉSZÉT AZ IBM GYÁRTJA. AZONTŰL, HOGY FÖLÜLMŰLJA SOK MÁS SZERVERGYÁRTÓ CÉG
VÁLASZTÉKÁT, AZ IBM AZT IS TUDJA, HOGYAN LEHET A LEGNAGYOBB VARÁZSERŐT KIHOZNI
A DOBOZBÓL, S E VARÁZSLATTAL HOGYAN TEHETI MÉG SIKERESEBBÉ CÉGÉT,
HOGYAN VÁLTOZTATHATJA MEG ÉLETÉT.

HÍVJÁ A 06 40 200 156-OS KÉK SZÁMOT, VAGY LÁTOGASSON EL

A www.ibm.com/hu HONLAPRA.

IBM és az e-business logo az International Business Machines Corporation védjegyei, illetve bejegyzett védjegyei. © 1999 IBM Corporation.

HÁJGEBAY G

Magyarország

Hollandia

Málta

Norvégia

Románia

Ausztria

Csehország

Belgium

Izrael

Svédország

Franciaország

Szlovákia

Lengyelország

Európa vezető szélessávú távközlési szolgáltatója új dimenziókat nyit.

Miért vagyunk az elsők? Mert a UPC Európa 12 országában, valamint Izraelben nyújt integrált távközlési szolgáltatásokat. Mert három fantasztikus lehetőséget – kábeltévé, internet, telefon – kínálunk egyetlen kábelon keresztül közel 9 millió háztartásnak, több tízezer irodának, valamint üzleti vállalkozásnak Európa-szerte. És mert a világ egyik legfejlettebb technológiáját párosítottuk a UPC innovációs kultúrájával és dinamizmusával. Ezért járunk az élen.